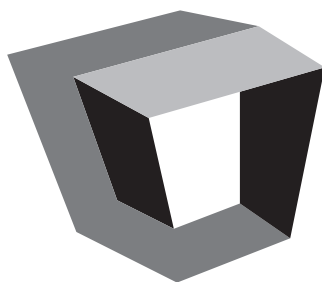

FSD3511

**Vanhempien kokemuksia
vertaistukiryhmistä osana lastensuojelun
avohuoltoa 2020**

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Vanhempien kokemuksia vertaistukiryhmistä osana lastensuojelun avohuoltoa 2020 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2021.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (24.9.2021).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD3511. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Ruokonen, Mirka (Turun yliopisto): Vanhempien kokemuksia vertaistukiryhmistä osana lastensuojelun avohuoltoa 2020 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2021-09-24). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3511>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	2
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Haastatteluteemat	5
B	Tiedote tutkittaville	9
C	Aineistonäyte	13

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Vanhempien kokemuksia vertaistukiryhmistä osana lastensuojelun avohuoltoa 2020

Aineiston nimi englanniksi: Parents' Experiences of Peer Support Groups as Part of Non-institutional Social Care in Child Welfare 2020

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (24.9.2021).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Ruokonen, Mirka (Turun yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta)

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Ruokonen, Mirka (Turun yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta)

Aineisto luovutettu arkistoon

27.1.2021

Asiasanat

avopalvelut; lastensuojelu; ryhmätoiminta; tukeminen; tukimuodot; vanhemmat; vanhemmuus; vertaisryhmät; vertaistoiminta; vertaistuki

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: Yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: Perhe-elämä, avioliitto ja sukupolvet; Sosiaalipalveluiden käyttö ja saataavuus; Yleinen terveydentila ja hyvinvointi

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Aineistossa nuorten vanhemmat kertovat kokemuksiaan lastensuojelun avohuollon tukitoimiin kuuluvaan vertaisryhmätoimintaan liittyen. Aineisto sisältää yksilö-, pari- ja ryhmähaastattelut, joihin osallistui yhteensä kuusi henkilöä. Yksilöhaastattelu toteutettiin puhelimitse ja muut kasvokkaisina keskusteluina.

Haastattelujen ja kohderyhmäkeskustelujen teemoina olivat tuen saaminen ennen vertaisryhmää, kokemukset vertaisryhmätoiminnasta, mielikuva itsestä vertaisena sekä tulevaisuuden näkymät. Keskusteluissa pohdittiin muun muassa vertaistuen merkitystä tukimuotona, millainen on ohjaajien merkitys ryhmän toiminnalle sekä millaista tukea osallistujat on lastensuojelusta yleisemmin saaneet. Lisäksi keskustelua käytiin siitä, miten vertaisryhmästä saatu apu on näkynyt osallistujan arjessa ja miltä osallistujan perheen tulevaisuus näyttää avuntarpeen ja -saannin kannalta.

Taustatietoina on kerätty haastattelupäivämäärä ja osallistujan sukupuoli.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö

Perusjoukko/otos: Henkilöt, joilla on kokemusta lastensuojelun avohuollon vertaistukitoiminnasta

Aineistonkeruun ajankohta: 17.2.2020 – 22.3.2020

Kerääjät: Ruokonen, Mirka (Turun yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta)

Aineistonkeruun tekniikka: Kohderyhmäkeskustelu: kasvokkainen keskustelu, Puhelinhaastattelu

Keruväline tai -ohje: Haastatteluteemat tai haastattelurunko

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta: harkinnanvarainen poiminta
Työelämäyhteistyökumppani otti yhteyttä vertaistukiryhmien osallistujiin järjestääkseen haastattelut.

Aineiston määrä: Kolme haastattelua odt-muodossa. Haastateltuja henkilöitä oli yhteensä kuusi.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Tutkija on anonymisoinut aineistoa vaihtamalla siinä esiintyvät nimet peitenimiksi, sekä karkeistamalla tunnisteellisia kohtia keskustelusta litterointivaiheessa. Tietoarkistossa lisäksi karkeistettiin yksi alueeseen liittyvä tieto. Tietoarkiston merkinnät on tehty käyttäen [[tuplahakusulkeita]].

Julkaisut

Ruokonen, Mirka (2021) Vertaistoiminnan merkitystä paikantamassa lastensuojelun avohuollossa - Vanhempien kokemuksia vertaistuesta. Pro gradu -tutkielma. Turku: Turun yliopisto. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202102053924>

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD3511>

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (B) tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.

Liite A

Haastatteluteemat

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhälls-
vetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Liite 3: Teemahaastattelu

Aihe: Vertaistuen kokemus vanhempien kuvaamana

Tutkimuskysymykset:

- Millaisena vertaistuen kokemus näyttäytyy lastensuojelun avohuollossa vanhempien kuvaamana?
- Millaista apua vertaisilta saatu tuki on tuonut perhetilanteeseen vanhempien kertomana?

Teemakeskustelun runko

Tuen ja avun kokemus ennen ryhmää

- Millaista tukea toivoit saavasi?
- Miten päädyin mukaan ryhmään?
- Millaista tukea ja apua olet lastensuojelusta saanut tilanteeseesi?
- Mitä odotit vertaisuudelta ennen ryhmää?

Kokemuksia vertaistuesta

- Mitä ajattelet vertaistuesta?
- Miten vertaistuki on vaikuttanut perheesi tilanteeseen?
- Miten näet avun saantisi ennen ja jälkeen, kun olet saanut apua vertaisilta?
- Mitä kokemukset vertaisten kanssa merkitsevät sinulle?
- Mitä kertoisit vertaistuesta sellaiselle, joka ei siitä tiedä?

Kokemus itsestä vertaisena

- Kuvaa itseäsi vertaisena ja ryhmän jäsenenä
- Mikä estää tai edistää avun saantiasi?

Tulevaisuuden näkymät

- Miten saamasi apua siirtyy tai on siirtynyt elämääsi ja arkeesi?
- Millaisena näette avun tarpeenne jatkossa?
- Millaisia toiveita sinulla on tulevaisuudelle?

Muuta

- Onko vielä jotain, jota haluaisit sanoa vertaistuesta tai toiminnasta lastensuojelun avohuollossa?
- Unohdinko jonkun teeman aiheeseen liittyen?

Liite B

Tiedote tutkittaville

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Olen sosiaalityön opiskelija Turun yliopistosta. Olen työskennellyt sosiaalihojaajana, sosiaalityöntekijän sijaisena ja ryhmien parissa aikaisemmin. Tällä hetkellä teen pro- gradu tutkimusta vertaistuesta ja kokemuksista lastensuojelun avohuollossa. Tutkimuksen avulla pyrin saamaan vanhempien ääntä vertaistuen- ja avun kokemuksesta kuuluville. Siksi lähestyn nyt teitä, koska tutkimus antaa tärkeää tietoa, miten vertaistoiminta pystyy auttamaan lapsia ja heidän perheitään lastensuojelussa. Tutkimuksen on tarkoitus valmistua vuoden 2020 aikana.

Tutkielman tiedonkeruu tapahtuu yksilö ja/tai ryhmäkeskustelujen muodossa. Tallennan haastattelut nauhoittamalla. Tallenne on oman muistini tueksi ja tutkimuksen analyysivaihetta varten. Kaikkien haastateltavien perheenjäsenten anonymiteetti säilytetään tutkimuksessa; henkilö- tai muita tunnistetietoja ei julkaista tutkimuksessa. Tutkimukseen osallistuminen ei vaikuta lapsesi mahdolliseen lastensuojelun asiakkuuteen millään tavalla. Haastatteluajankohdan sovimme erikseen teille sopivaan aikaan. Osallistuminen tutkimukseen on vapaaehtoista ja osallistuja voi päättää jäädä tutkimuksesta pois, missä vaiheessa tutkimusta tahansa. Tarvitsen kuitenkin tutkimusluvan. Lisätietoja tutkimukseen liittyen saatte tarvittaessa minulta. Yhteystietoni löytyvät alta. Lisätietoja myös gradun ohjaajalta.

Haastattelu on rento, keskustelunomainen tilaisuus, johon voit tulla omana itsenäsi. Haastatteluun ei tarvitse valmistautua etukäteen. Tarjoan sinulle kahvit paikan päällä. Mahdolliset allergiat tai erityisruokavaliot voit ilmoittaa alla olevaan numeroon. Mukana myös allekirjoitettava tutkimuslupa tutkimukseen osallistumiseksi, jonka voit tuoda tullessasi haastatteluun.

Tutkimusluvassa kysytään myös lupaa litteroidun eli haastattelujen tekstiksi muunnetun, anonymisoidun aineiston tallentamiseen Yhteiskunnalliseen tietoarkistoon jatkokäyttöä varten. *”Tietoarkisto on tutkimuksen ja opetuksen valtakunnallinen palveluinfrastruktuuri. Se arkistoi ja välittää sähköisiä tutkimusaineistoja tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.”* Lisätietoja tietoarkistosta saat Internetistä osoitteesta <https://www.fsd.uta.fi/fi/> tai suoraan minulta.

Ystävällisin terveisin: Mirka Ruokonen
[Yhteystiedot poistettu]

Gradun ohjaaja: Jarkko Rasinkangas VT,
sosiaalityön yliopiston lehtori, Turun
yliopisto
[Yhteystiedot poistettu]

Nimi: _____

Tällä allekirjoituksella osallistun Mirka Ruokosen toteuttamaan vertaistukea käsittelevään Pro- gradu tutkielmaan.

(Rastita sopiva vaihtoehto)

Annan myös lupani ____

en anna lupaani ____

litteroidun ja anonymisoidun aineiston tallentamisesta jatkokäyttöä varten Yhteiskunnalliseen tietoaarkistoon. ”Tietoaarkisto on tutkimuksen ja opetuksen valtakunnallinen palveluinfrastruktuuri. Se arkistoi ja välittää sähköisiä tutkimusaineistoja tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.” Lisätietoja tietoaarkistosta saat Internetistä osoitteesta <https://www.fsd.uta.fi/fi/>.

Päivämäärä ja paikka

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Tutkijan allekirjoitus ja nimenselvennys

Liite C

Aineistonäyte

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

H1: Ja totaa... selvä juttu.

H2: Mä ajattelin niin, että siihen vaikutti niinkun tosi paljon ohjaajat, et miten ne niinku.... Et, must tuntuu, et meistäkin huolehdittiin kerrankin, ku meil on aika paljon niinku kannettavaa tässä. Et ne oikeesti niinkun ne ohjaajat niinkun ne teki aika palj... Niinku tosi paljon, ne on ollut tosi merkittäviä. Ne on niinku... mun mielestä ryhmäytymisen tämmösen, niinku ryhmäyttämisen mestareita. Et mä luotan siihen tai mä niinkun uskon siihen, et sil on kyl tosi suuri merkitys.

H1: Aivan varmasti...

H2: Mmm... Ja sit, et koska me ei olla, meil oli kuitenkin kaikilla se yhteinen tekijä. Oli ne... suuri huoli lapsista.

T: Niin se oli teijän....

H2: Kyl se oli joo kaikist suurin, tosi suuri huoli omasta lapsestansa.

T: Joo.

H2: Mä niin kuin sanoisit, et... Yks niinkun kärjistäen... Hätä... Hätä yhdistää. Ja niinkun tukee ei saa mistään.

